

Govern d'Andorra
Ministeri de Justícia i Interior

ORIENTACIÓ ESTRATÈGICA RELATIVA A LA LLUITA CONTRA EL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS

Primer informe de seguiment

Índex

I.	Estratègia del Principat d'Andorra contra el tràfic d'éssers humans	3
II.	Accions implementades durant el primer període de seguiment de l'Estratègia.....	4
1.	Àmbit d'actuació relatiu a les mesures de sensibilització, prevenció i investigació.....	4
2.	Àmbit d'actuació relatiu a les mesures d'educació i formació	5
3.	Àmbit de les mesures d'assistència i protecció a les víctimes.....	6
4.	Àmbit de les mesures legislatives i procedimentals	6
5.	Àmbit de les mesures de coordinació i cooperació, tant nacionals com internacionals	6
III.	Detall de les accions de l'Estratègia	8

I. Estratègia del Principat d'Andorra contra el tràfic d'éssers humans

L'Orientació Estratègica de lluita contra el tràfic d'éssers humans del Principat d'Andorra va ser desenvolupada pel Ministeri de Justícia i Interior, i es va informar el Consell de Ministres el 3 de març de 2021.

En compliment de les disposicions de l'Estratègia, un cop transcorregut el termini d'un any es va començar a preparar aquest informe de seguiment.

Com és conegut, l'Estratègia s'articula al voltant de sis objectius que són els següents:

- Coordinar els diferents departaments implicats en la lluita contra el tràfic d'éssers humans.
- Sensibilitzar i informar el públic en general per una millor presa de consciència d'aquest problema social i de la seva intolerabilitat.
- Sensibilitzar i formar els especialistes en la lluita contra el tràfic d'éssers humans.
- Intensificar la identificació de les potencials víctimes i reforçar l'eficàcia de l'ajuda i de la protecció per permetre a les persones concernides exercir els seus drets i retrobar el seu lloc a la societat.
- Assegurar, com a eix central, l'assistència i protecció a les víctimes del tràfic, garantint la protecció dels seus drets i interessos.
- Lluitar contra el tràfic d'éssers humans en el fenomen del tràfic.

A més, l'Estratègia contra el tràfic d'éssers humans d'Andorra es recolza en diferents àmbits d'actuació, que exigeixen la implementació de tot un seguit de mesures:

- Mesures de sensibilització, prevenció i investigació
- Mesures d'educació i formació
- Mesures d'assistència i protecció a les víctimes
- Mesures legislatives i procedimentals
- Mesures de coordinació i cooperació, tant nacionals com internacionals

Durant el primer període de seguiment, han participat en l'Estratègia els serveis que es detallen a continuació:

- Ministeri de Justícia i Interior
 - Departament de Justícia i Interior
 - Àrea de Relacions i Cooperació Jurídica Internacionals
 - Departament de Policia
 - Departament d'Immigració
- Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat
 - Àrea d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència
 - Àrea de Polítiques d'Igualtat
- Ministeri de Presidència, Economia i Empresa
 - Departament de Treball
- Ministeri de Salut

- Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior
- Batllia
- Ministeri Fiscal

La inclusió o exclusió de serveis ha anat evolucionant a mesura que s'ha anat treballant en l'Estratègia.

L'Àrea de Relacions i Cooperació Jurídica Internacionals del Ministeri de Justícia i Interior ha estat l'encarregada de coordinar la implementació de l'Estratègia.

En un primer moment, es va demanar de nomenar un o més representants per a tots els serveis involucrats en l'Estratègia. A partir d'aquest moment, es va mantenir contacte amb tots ells a través de correu electrònic, canal per on es distribueixen les formacions i material específic que puguin ser d'interès.

A més, l'Àrea de Relacions i Cooperació Jurídica Internacionals s'ha encarregat d'establir almenys una reunió presencial o virtual, amb cadascun dels representants nomenats dels serveis esmentats. Aquestes trobades han servit per poder contextualitzar el fenomen del tràfic d'éssers humans al Principat, exposar la importància de la participació en l'Estratègia, conèixer informació dels seus serveis en relació amb la matèria i proposar accions de manera conjunta que es poden implementar per donar resposta a les recomanacions de l'Estratègia o del GRETA?. En aquest sentit, hi ha un seguit d'accions que ja han pogut ser implementades totalment i d'altres que han de tenir continuïtat en el temps.

II. Accions implementades durant el primer període de seguiment de l'Estratègia

1. Àmbit d'actuació relatiu a les mesures de sensibilització, prevenció i investigació

- S'ha sensibilitzat la societat sobre el problema del tràfic d'éssers humans a través de la commemoració del dia mundial i del dia europeu contra el tràfic.
Amb motiu de la commemoració del Dia Mundial contra el Tràfic d'Éssers Humans, declarat per les Nacions Unides el 30 de juliol, l'Àrea de Polítiques d'Igualtat del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, conjuntament amb l'Àrea de Relacions i Cooperació Jurídica Internacionals, del Ministeri de Justícia i Interior, han considerat escaient organitzar diferents accions. Es considera important commemorar aquest dia, establert per l'Assemblea de Nacions Unides l'any 2013, per crear major consciència social davant de la situació de les víctimes de tràfic d'éssers humans i promoure i protegir els seus drets. Aquestes accions s'emprenen per erradicar el greu delictes del tràfic de persones, que suposa una vulneració dels drets humans i una forma d'esclavatge modern.
- S'ha publicat informació sobre les campanyes de commemoració dels dies contra el tràfic d'éssers humans i informació rellevant en la matèria a la pàgina web del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat i del Ministeri de Justícia i Interior.

- S'han adoptat mesures de sensibilització adreçades, preferentment, a grups concrets. Aquesta acció orientada a grups seleccionats es fa aprofitant el Dia Europeu de Lluita contra el Tràfic d'Éssers Humans amb formacions específiques i amb material dissenyat per aquests grups.
- S'ha impulsat, per primera vegada, la commemoració del 18 d'octubre, Dia Europeu del Tràfic d'Éssers Humans.
- S'ha dissenyat un sistema d'indicadors que ha de facilitar la identificació de les víctimes.

2. Àmbit d'actuació relatiu a les mesures d'educació i formació

- S'han identificat les necessitats en la matèria, així com els grups implicats i el finançament de les formacions.
- S'ha fet difusió d'un nou tríptic explicatiu del tràfic d'éssers humans, que conté l'explicació del servei, la definició del delictes, els diferents tipus, indicadors, consells de prevenció i el telèfon d'atenció, que és el 181, gratuït i operatiu les 24 hores del dia. Aquest tríptic s'ha traduït al castellà, francès, anglès i ucraïnès. S'ha decidit traduir a l'ucraïnès, ja que la situació produïda pel desplaçament massiu de població a conseqüència del conflicte bèl·lic preocupa especialment, vist que s'ha produït una situació de vulnerabilitat, especialment per a dones i menors, que ha comportat l'augment substancial de la probabilitat d'aquestes persones d'esdevenir víctimes de tràfic d'éssers humans.
- Els tríptics estaran penjats a la pàgina web d'affers socials i a les xarxes socials. Estaran també en suport paper a la recepció del departament d'affers socials, al Cos de Policia, a l'hospital, etc.
- S'ha potenciat i millorat la formació especialitzada dels professionals concernits amb el tràfic d'éssers humans, que s'han beneficiat de mesures de sensibilització i formació per contribuir a la potencial identificació de les víctimes.
- S'ha distribuït la formació del Consell d'Europa relativa a lluita contra el tràfic d'éssers humans de la plataforma HELP als actors implicats.
- S'ha participat a la Conferència relativa a l'Aliança contra el tràfic d'éssers humans de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE) i del Consell d'Europa, així com en altres conferències i formacions proposades per l'OSCE, comitès o grups de treball de l'ONU i del Consell d'Europa.
- S'ha sensibilitzat els inspectors de treball mitjançant la distribució d'informació específica.

3. Àmbit de les mesures d'assistència i protecció a les víctimes

- S'ha garantit que els professionals dels serveis i els punts d'atenció a les víctimes disposin de documents informatius en la matèria. En aquest sentit, s'ha dissenyat un nou tríptic informatiu per a les potencials víctimes de tràfic d'éssers humans, que s'ha traduït a múltiples idiomes i que s'ha distribuït digitalment i físicament. A més, s'ha donat a conèixer al públic en general gràcies a la premsa i a les xarxes socials, ja que ha estat una de les iniciatives de la darrera jornada de lluita contra el tràfic d'éssers humans.
- S'ha garantit a les víctimes el dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes, amb independència de la seva situació econòmica.
- S'ha garantit la correcta reinserció de les víctimes de tràfic.
- S'ha elaborat un document dirigit als professionals que conté la informació bàsica que han de traslladar a les potencials víctimes.
- S'ha elaborat un document dirigit a les víctimes amb informació bàsica dels seus drets.

4. Àmbit de les mesures legislatives i procedimentals

- S'ha revisat el marc legislatiu actual per tal d'incloure-hi tots els conceptes bàsics i definicions del tràfic d'éssers humans, especialment el Codi Penal.
- S'ha aprovat l'adhesió del Principat d'Andorra al Protocol per prevenir, suprimir i castigar el tràfic de persones, en particular dones i menors, que complementa el Conveni de les Nacions Unides contra la delinqüència organitzada transnacional. Aquest fet demostra el ferm compromís del Principat en la lluita contra el tràfic d'éssers humans.
- S'ha considerat escaient la possibilitat de revisar el Protocol d'actuació per a la protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans per tal d'ampliar l'apartat relatiu als infants i adolescents, entre d'altres. En aquest sentit, per raó de la matèria, s'ha considerat més adient la possibilitat de revisar aquest apartat del Protocol i, finalment, s'ha descartat la seva inclusió en el Pla Nacional per a la infància i l'adolescència. Aquesta proposta de revisió del Protocol ha d'incloure la participació de tots els serveis involucrats i s'ha de dur a terme en el segon període de seguiment de l'Estratègia.

5. Àmbit de les mesures de coordinació i cooperació, tant nacionals com internacionals

- Els diferents departaments implicats en la lluita contra el tràfic d'éssers humans s'han coordinat, per mitjà de protocols quan ha sigut escaient. En concret, s'ha desenvolupat i aprovat un Protocol entre el Servei d'Ocupació i el Servei d'Atenció a les Víctimes del Tràfic d'Éssers Humans per establir les línies de

derivació i d'actuació entre els professionals d'ambdós serveis per tal de definir una intervenció que permeti assegurar una atenció i una protecció correctes dels casos.

- En l'àmbit de la cooperació internacional, l'any 2021, es va realitzar una contribució voluntària per un import de 10.000 €, al Fons per a les víctimes del tràfic d'éssers humans de les Nacions Unides.
A més, es va dur a terme una contribució voluntària per un import de 5.000 € al Pla d'acció del Consell d'Europa per a la protecció dels infants refugiats i migrants a Europa, i en particular els que no van acompanyats o estan separats de les seves famílies i que són particularment vulnerables i possibles víctimes de tràfic d'éssers humans.
- Igualment, Andorra s'ha adherit a les declaracions de la Unió Europea, en el marc de l'OSCE, relatives a combatre el tràfic d'éssers humans.
- Considerar la cooperació judicial internacional com a necessària per garantir l'eficàcia en la persecució judicial dels responsables del tràfic d'éssers humans.

III. Detall de les accions de l'Estratègia

Recomanacions Orientació Estratègica						
Detall de les accions proposades, recomanació, destinatari, pressupost, responsable, termini i implementació de les accions						
I. FINALITATS, DEFINICIONS I OBLIGACIONS GENERALS						
ACCIONS PROPOSADES	RECOMANACIÓ	DESTINATARI	DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	RESPONSABLE IMPLEMENTACIÓ	TERMINI PREVIST / CALENDARI	IMPLEMENTACIÓ DE LES ACCIONS
	1. Adoptar un document de política estratègica, centrat en mesures de prevenció i de conscienciació del TEH i en la formació a professionals rellevants, i assegurar que s'assignen els recursos adequats i que s'estableix un calendari per a la implementació de les activitats.	/	/	TOTS ELS ACTORS INVOLUCRATS	2021-2023	Es tracta del document, anomenat "ORIENTACIÓ ESTRATÈGICA RELATIVA A LA LLUITA CONTRA EL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS". Està previst que s'enllesteixi durant el 2023. Possibilitat d'estendre el termini.
Utilitzar l'Observatori de la Igualtat i el Servei de víctimes del TEH per recollir dades i poder fer interpretació i estudis.	2. Incrementar els esforços per dur a terme, i per donar-hi suport, la investigació i recerca sobre qüestions relatives al TEH.	Professionals i públic en general	Pressupost del Ministeri d'Afers Socials	TOTS ELS ACTORS INVOLUCRATS	2021-indefinit	L'Observatori està en ple funcionament
II. PREVENCIÓ DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS						
ACCIONS PROPOSADES	RECOMANACIÓ	DESTINATARI	DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	RESPONSABLE IMPLEMENTACIÓ	TERMINI PREVIST / CALENDARI	IMPLEMENTACIÓ DE LES ACCIONS
Utilització del tríptic del SAVTEH pel dia mundial del TEH + Reciclatge presencial de formació ja rebuda i formació especial sobre detecció de casos i de possibles víctimes pels que tinguin	3. Continuar duent a terme iniciatives de conscienciació del TEH per a les diferents formes d'explotació, entre el públic general i els grups de risc, i avaluar l'impacte de les mesures.	Públic general	Pressupost del Ministeri d'Afers Socials	AFERS SOCIALS / EDUCACIÓ / TREBALL	Acció de caràcter anual o bianual	CAMPANYA 2021 Dia internacional contra el TEH Ofertir la conferència telemàtica "El tràfic de persones: una forma contemporània d'esclavitud". Acció formativa, un any més, per fomentar la sensibilització ciutadana sobre aquesta qüestió. https://www.govern.ad/afers-socials/item/13116-el-govern-commemora-el-dia-mundial-contra-el-traffic-d-essers-humans-amb-una-conferencia-telematica-el-28-de-julio CAMPANYA 2022 Els ministeris d'Afers Socials i Justícia i Interior han elaborat conjuntament les campanyes 2022 per commemorar dies mundials contra el TEH: Dia internacional contra el TEH Versió actualitzada del tríptic del SAVTEH en cinc idiomes (català, francès, castellà, anglès i ucraïnès). Es distribueix en llocs estratègics (Policia, hospital, recepció Ministeri Afers Socials, etc.) i es penja també a la pàgina web d'Afers Socials.

funcions de cara al públic						Bàners que estan disponibles a les xarxes socials i a les pàgines web del Ministeri d'Afers Socials i de Justícia i Interior per a fer difusió del dia mundial contra el TEH i de la campanya de Nacions Unides del "cor blau". També estan visibles als panells de circulació de tot el país el missatge "Dia mundial contra el tràfic de persones" en quatre idiomes (català, castellà, francès i anglès). https://www.govern.ad/afers-socials/item/14621-andorra-se-suma-al-dia-mundial-contra-el-traffic-d-essers-humans https://www.unodc.org/blueheart/es/about-us.html https://www.aferssocials.ad/images/stories/Campanyes/traffic/WEB triptic trafic presones CAT_V2.pdf https://www.aferssocials.ad/images/stories/Campanyes/traffic/WEB triptic trafic persones V2_ESP.pdf https://www.aferssocials.ad/images/stories/Campanyes/traffic/WEB triptic trafic persones FR.pdf https://www.aferssocials.ad/images/stories/Campanyes/traffic/WEB triptic trafic persones V2_ENG.pdf https://www.aferssocials.ad/images/stories/Campanyes/traffic/WEB triptic trafic persones UKR.pdf Dia europeu contra el TEH, previst pel 18 d'octubre Conferenciant expert en la matèria per tal d'oferir dues formacions: una destinada al públic en general i una segona destinada als professionals. També s'ha elaborat un document per als professionals que servirà de guia per saber quina informació han de traslladar a la víctima de TEH (comunicació dels seus drets) i un segon document per a les víctimes, en format resum, amb els drets i la informació que li han de ser comunicades per part del professional. Aquests documents també es repartiran als actors pertinents.
Formació al personal d'atenció al públic del Servei d'Immigració (especialistes francesos) Incloure formació específica de caire opcional al programa de formació anual de Magistrats, Batlles, Fiscals i Secretaris Judicials + eina HELP	4. Conscienciar els professionals implicats (agents de policia, inspectors de treball, inspectors tributaris, fiscals, batlles) sobre el TEH amb finalitat d'explotació laboral.	Professionals	/	POLICIA / CSJ / TREBALL / IMMIGRACIÓ / AFERS SOCIALS	La formació específica és de caràcter indefinit L'eina HELP prevista pel 2022-2023	S'ha circulat l'eina HELP del Consell d'Europa perquè els professionals concernits puguin utilitzar-la a mode de formació. S'ha circulat material específic en matèria d'explotació laboral desenvolupat per l'OSCE i el Consell d'Europa

Tríptics en format digital, penjar informació en les pàgines web de Govern, habilitar pop-ups Tríptics, conferències, anuncis als mitjans de comunicació + campanya 2022 dirigida al tema del TEH amb finalitat d'exploració laboral	5. Conscienciar el públic general i els treballadors migrants sobre el risc del tràfic amb finalitat d'exploració laboral.	Públic general	Veure acció 3	TREBALL / IMMIGRACIÓ / AFERS SOCIALS	Veure acció 3	Les accions de commemoració del dia mundial de TEH han aparegut en premsa i a les xarxes socials institucionals. Pel que fa la campanyes, veure acció 3
Campanyes d'inspecció a sectors com el de l'agricultura	6. Assegurar que les atribucions dels inspectors de treball els permetin contribuir a prevenir i a detectar els casos de tràfic amb finalitat d'exploració laboral.	Professionals	/	TREBALL	2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia
Xerrada formativa a col·lectius com la CEA o l'USDA + tríptics i penjar eines a la web	7. Treballar en estreta col·laboració amb els sindicats, la societat civil i el sector privat per conscienciar sobre el tràfic amb finalitat d'exploració laboral.	Professionals i públic en general	600€	TREBALL	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. Els tríptics estan disponibles a la web d'Afers Socials i han estat distribuïts en format físic i digital.
Revisar, si escau, l'apartat dedicat als menors al Protocol	8. Enfortir el rol i la capacitat dels sistemes de protecció dels menors i informar sobre possibles casos de tràfic amb les autoritats competents.	Professionals	/	POLICIA / FISCALIA / INFÀNCIA	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.
Xerrades escoles i CRAE	9. Promoure la seguretat dels menors en línia i alertar els actors rellevants dels riscos del tràfic en menors, comesos a través d'Internet.	Professionals + menors d'edat	/	POLICIA / INFÀNCIA	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.

El MAE prepara informe perquè Salut valori la conveniència d'incloure'l en el calendari 2023.	10. Firmar i ratificar el Conveni del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'òrgans humans.	Professionals	/	SALUT (MAE AUXILIAR)	2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.
Campanyes TEH + difusió premsa i xarxes socials	11. Adoptar mesures legislatives addicionals, així com d'altres mesures culturals, socials i educatives, per desincentivar la demanda, per part de persones sotmeses al tràfic, dels serveis prestats.	Públic en general	/	TOTS	Anual	Campanya 2021 i 2022 commemoratives del dia contra el TEH. Veure acció 3 i 5.
Formació específica a la Policia en aquest àmbit + elaborar eines pràctiques per a la identificació i detecció de possibles víctimes	12. Continuar esforçant-se en la detecció de possibles víctimes del TEH a les fronteres.	Professionals	600€	POLICIA	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. S'ha elaborat un compendi de materials de països veïns que serviran de guia als professionals per a la identificació i la detecció de possibles víctimes (es preveu que es penjarà a la intranet del Cos de Policia, a la pàgina web d'Afers Socials i se'n farà difusió en general) → veure acció 3, relativa a la commemoració del dia europeu de TEH.
III. MESURES PER PROTEGIR I PROMOURE ELS DRETS DE LES VÍCTIMES GARANTINT LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES						
ACCIONS PROPOSADES	RECOMANACIÓ	DESTINATARI	DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	RESPONSABLE IMPLEMENTACIÓ	TERMINI PREVIST / CALENDARI	IMPLEMENTACIÓ DE LES ACCIONS
Utilitzar les eines pràctiques per a la identificació d'organismes internacionals + formació específica HELP + circular o penjar a les xarxes eines específiques de cara a proporcionar identificadors per a la	13. Proporcionar identificadors per a la identificació de víctimes del TEH, per a les diverses formes d'explotació, a tots els professionals que poden entrar en contacte amb possibles víctimes del tràfic, per permetre la detecció proactiva de víctimes del tràfic.	Professionals	300€	AFERS SOCIALS / SALUT / CSJ / POLICIA / TREBALL	2022-2023	Pel que fa a les eines pràctiques i formacions, es fa referència a les accions anteriors que ja s'han mencionat. S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. S'ha circulat l'eina HELP del Consell d'Europa perquè els actors puguin utilitzar-la a mode de formació. Els tríptics han estat distribuïts en format físic i digital.

detecció de víctimes + crear un document-resum del Protocol d'actuació						
Les eines i tríptics circulats també s'haurien de distribuir als prestadors assistencials (Salut)						
Creació d'una carpeta compartida amb tots els actors implicats Formació recurrent a través de conferències	14. Incrementar els esforços per identificar de manera proactiva les víctimes del TEH amb finalitat d'explotació sexual i amb finalitat d'explotació laboral, especialment en els sectors de més risc, a través de la implicació d'inspectors de treball i sindicats, així com promovent l'autoidentificació de les víctimes.	Professionals	600€	TREBALL / IMMIGRACIÓ / POLICIA /AFERS SOCIALS	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. Carpeta compartida en procés de desenvolupament.
Realitzar un protocol (circuit clar) entre el SAVTEH i Ocupació (SOA) + mantenir reunions periòdiques per fer-ne un seguiment + revisió del Protocol general	15. Establir de manera clara un programa definit per a la inserció de víctimes de tràfic.	Professionals	/	AFERS SOCIALS / OCUPACIÓ	2022-2023	Després de varies reunions entre el MJJ, Afers Socials i Ocupació, finalment ja està elaborat i vigent el nou Protocol de derivació del Servei d'Atenció a les Víctimes del Tràfic d'Éssers Humans al Servei d'Ocupació https://www.bopa.ad/bopa/034064/Pagines/GV20220519_15_54_40.aspx Revisió del Protocol general durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.

Reunions de cara al segon semestre 2022 amb tots els actors (fent èmfasi en la protecció del menor)	16. Revisar el Protocol per definir de manera detallada el mandat de la persona de referència, així com les tasques concretes de les quals sigui responsable en casos de tràfic d'éssers humans, i clarificar el paràgraf 7, relatiu a la condició de víctima, i garantir que les possibles víctimes reben protecció efectiva tan aviat com es detectin signes de tràfic i durant el procediment d'identificació i qualsevol procediment penal subsequënt.	Professionals	/	TOTS ELS ACTORS INVOLUCRATS	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.
Formacions concretes + HELP + Perafita compartit	17. Garantir que els actors implicats (Policia, proveïdors de serveis, ONG, autoritats de protecció de menors i treballadors socials) reben una formació adequada i que se'ls orienta en la identificació proactiva de menors víctimes del tràfic d'éssers humans.	Professionals	Previst en accions anteriors	POLICIA / AFERS SOCIALS / FISCALIA / INFÀNCIA	2022-2023	S'ha circulat l'eina HELP del Consell d'Europa perquè els actors puguin utilitzar-la a mode de formació. S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. Carpeta compartida en procés de desenvolupament.
Identificació a través del SAID (però s'han de tenir antecedents previs) Revisió del procediment de l'AMLF, s'hauria de regular el procediment	18. Revisar els procediments d'avaluació de l'edat, garantint que l'interès superior del menor es protegeix de forma efectiva, de conformitat amb l'article 10, paràgrafs 3 i 4, del Conveni, i tenint en compte el Conveni sobre els drets del menor i el Comentari	Professionals menors d'edat +	/	POLICIA (AMLF AUXILIAR)	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.

afegint-hi una figura legitimada que vetlli per l'interès superior del menor (com ara Fiscalia o la Secció de menors de la Batllia) + s'hauria de preveure la inclusió d'una metgessa forense + incloure aquest apartat en la revisió del Protocol	general núm. 6 del Comitè dels Drets del Menor.					
Revisió del Protocol actual (amb possibilitat de convidar-hi altres actors relacionats amb els drets humans) així com del tríptic relatiu + reciclatge + formació ja feta + xerrades a les escoles	19. Garantir que el personal que duu a terme la identificació rebi instruccions clares emfatitzant la necessitat d'atorgar el període de reflexió i de recuperació segons es defineix al Conveni, és a dir, que no resti condicionat a la cooperació per part de la víctima, i d'acordar-lo a les víctimes abans que facin declaracions formals als investigadors i, en el cas de menors, garantir l'interès superior del menor com una condició primordial.	Professionals	/	POLICIA / AFERS SOCIALS	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. El tríptic ja ha estat actualitzat i distribuït.
Suposaria la modificació de la Llei qualificada d'immigració i no està previst	20. Revisar les mesures relatives a les condicions de residència aplicables a les víctimes del tràfic per tal d'evitar la incertesa i el risc de decisions arbitràries en el tractament dels expedients.			IMMIGRACIÓ		No es preveu pel segon període de seguiment de l'Estratègia.

Estudiar una possible modificació del Codi Penal i del Codi de Procediment Penal	21. Garantir l'accés efectiu a la indemnització per a víctimes de TEH, i en particular: - Preveure que la compensació per a víctimes pot derivar de la confiscació dels béns dels traficants; - Garantir que es creï un fons d'assistència a les víctimes permetent la indemnització estatal a qualsevol víctima de tràfic identificada com a tal, en el cas d'incompliment dels autors de la infracció.			CSJ / JUSTÍCIA I INTERIOR		No es preveu pel segon període de seguiment de l'Estratègia.
Formació + eina HELP Formar en petites sessions als col·lectius + tríptic divulgatiu per penjar a Urgències i als centres de Salut + formació als professionals sociosanitaris, de salut i als serveis assistencials + distribució del tríptic en d'altres col·lectius com els farmacèutics, l'Hospital, Urgències i Infermeria + Els estudiants de la UDA i FP es formin també en TEH (s'hauria de coordinar amb Educació per incloure-	22. Prendre mesures per assegurar que es proporciona formació sobre tràfic, a Andorra o a l'estranger, als membres de les forces de l'ordre, membres del poder judicial, inspectors de treball, advocats, treballadors socials, professionals de la infància, personal sanitari i altres grups implicats, per tal de millorar la detecció de les possibles víctimes i el tracte que se'ls proporciona. A més, les associacions orientades a la salvaguarda dels drets de les persones vulnerables i els sindicats haurien de rebre una formació sobre el tràfic i les seves diferents formes i l'aplicació del Protocol d'actuació per lluitar contra el tràfic.	Professionals	Previst en accions anteriors	TOTS ELS ACTORS INVOLUCRATS	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. S'ha circulat l'eina HELP del Consell d'Europa perquè els actors puguin utilitzar-la a mode de formació. El tríptic ja ha estat actualitzat i distribuït.

ho al programa curricular)						
La Fiscalia segueix formacions específiques de l'AIAMP						
Ampliar aquesta formació al personal d'atenció al públic del Servei d'Immigració	23. Es convida el personal del Grup de Delictes contra les Persones de la policia judicial, així com els agents de policia que treballin al Servei d'Immigració, que segueixin una formació de documents falsificats.	Professionals	/	POLICIA / IMMIGRACIÓ	2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.
La formació seria impartida per la Policia i aniria destinada tant a perfils tècnics com administratius + mirar de fer també la formació amb especialistes francesos						
IV. DRET PENAL MATERIAL						
ACCIONS PROPOSADES	RECOMANACIÓ	DESTINATARI	DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	RESPONSABLE IMPLEMENTACIÓ	TERMINI PREVIST / CALENDARI	IMPLEMENTACIÓ DE LES ACCIONS
FET (Modificació del CP)	24. Prendre les mesures necessàries per transcriure tots els objectius del TEH definits en el Conveni en la legislació, concretament el tràfic amb finalitat de treballs o serveis forçats.	Professionals	/	CSJ / JUSTÍCIA I INTERIOR	2022	Ja implementat Pendent d'aprovació el Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal. https://www.consellgeneral.ad/ca/activitat-parlamentaria/iniciatives-legislatives/projectes-de-llei/projecte-de-llei-de-modificacio-de-la-llei-9-2005-del-21-de-febrer-qualificada-del-codi-penal
FET (Modificació del CP)	25. Prendre totes les mesures necessàries per garantir que el tràfic amb finalitat d'activitats criminals i la mendicitat forçada estiguin, quan sigui apropiat, subjectes a procediments i condemnes penals.	Professionals	/	CSJ / JUSTÍCIA I INTERIOR	2022	Ja implementat Pendent d'aprovació el Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal. https://www.consellgeneral.ad/ca/activitat-parlamentaria/iniciatives-legislatives/projectes-de-llei/projecte-de-llei-de-modificacio-de-la-llei-9-2005-del-21-de-febrer-qualificada-del-codi-penal

FET (Modificació del CP)	26. Considerar el tràfic de menors, és a dir, el tràfic de tota persona amb una edat inferior als 18 anys, com a circumstància agreujant, de conformitat amb l'article 24 del Conveni.	Professionals	/	CSJ / JUSTÍCIA I INTERIOR	2022	Ja implementat Pendent d'aprovació el Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal. https://www.consellgeneral.ad/ca/activitat-parlamentaria/iniciatives-legislatives/projectes-de-llei/projecte-de-llei-de-modificacio-de-la-llei-9-2005-del-21-de-febrer-qualificada-del-codi-penal
FET (Modificació del CP)	27. Criminalitzar l'ús de serveis de víctimes de tràfic per als diferents tipus d'explotació, sabent que la persona és víctima del tràfic.	Professionals	/	CSJ / JUSTÍCIA I INTERIOR	2022	Ja implementat Pendent d'aprovació el Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal. https://www.consellgeneral.ad/ca/activitat-parlamentaria/iniciatives-legislatives/projectes-de-llei/projecte-de-llei-de-modificacio-de-la-llei-9-2005-del-21-de-febrer-qualificada-del-codi-penal
Considerar una possible reforma del Codi Penal que no està prevista a curt termini	28. Adoptar les mesures legislatives que permetin la possibilitat que les persones jurídiques tinguin una responsabilitat penal pels delictes descrits en el Conveni, de conformitat amb l'article 22.			CSJ / JUSTÍCIA I INTERIOR		No es preveu pel segon període de seguiment de l'Estratègia.
FET (Modificació del CP)	29. Adoptar mesures addicionals per complir amb el principi de no sanció de les víctimes del TEH per la participació en activitats il·lícites, incloent-hi infraccions administratives, quan se'ls obliga a fer-ho, tal com s'estableix en l'article 26 del Conveni. Aquestes mesures haurien d'incloure l'adopció d'una disposició legal específica o del desenvolupament de directrius per a agents de policia, fiscals i batlles, que precisi	Professionals	/	CSJ / POLICIA / JUSTÍCIA I INTERIOR	2022	Ja implementat Pendent d'aprovació el Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal. https://www.consellgeneral.ad/ca/activitat-parlamentaria/iniciatives-legislatives/projectes-de-llei/projecte-de-llei-de-modificacio-de-la-llei-9-2005-del-21-de-febrer-qualificada-del-codi-penal

	l'aplicació de la disposició de no sanció, així com conscienciar els membres del cos judicial sobre el principi de no sanció.					
V. INVESTIGACIÓ, ENJUDICIAMENT I LLEI PROCESSAL						
ACCIONS PROPOSADES	RECOMANACIÓ	DESTINATARI	DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	RESPONSABLE IMPLEMENTACIÓ	TERMINI PREVIST / CALENDARI	IMPLEMENTACIÓ DE LES ACCIONS
Formacions específiques	30. Incrementar els esforços per detectar delictes de TEH per als diferents tipus d'exploració i perquè aquestes infraccions siguin objecte d'una investigació proactiva i d'un enjudiciament efectiu, que conduixin a sancions dissuasives i proporcionades.	Professionals	Veure accions anteriors	CSJ / POLICIA / TREBALL / AFERS SOCIALS	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.
Programa de formacions específiques + valorar introducció de mesures específiques al Codi de Procediment Penal + revisió del Protocol	31. Garantir que totes les mesures per protegir les víctimes de delictes estiguin disponibles a la pràctica per a víctimes del TEH, els testimonis i els seus representants legals, per evitar represàlies i la intimidació durant la investigació, així com durant i després dels procediments judicials.	Professionals	Veure accions anteriors	JUSTÍCIA I INTERIOR / CSJ / POLICIA	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia.
VI. COOPERACIÓ INTERNACIONAL I COOPERACIÓ AMB LA SOCIETAT CIVIL						
ACCIONS PROPOSADES	RECOMANACIÓ	DESTINATARI	DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	RESPONSABLE IMPLEMENTACIÓ	TERMINI PREVIST / CALENDARI	IMPLEMENTACIÓ DE LES ACCIONS
Formacions específiques + potenciar la participació en els diferents organismes internacionals de lluita contra el TEH Replicar el model de	32. Continuar desenvolupant la cooperació internacional amb la finalitat de formar professionals rellevants, conscienciar sobre el TEH, millorar la identificació de víctimes i proporcionar l'acolliment i l'assistència necessaris, així com dur a terme	Professionals	Veure accions anteriors	JUSTÍCIA I INTERIOR / CSJ / POLICIA	2022-2023	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. Es treballarà amb la Policia per a l'adaptació del model de denúncia.

denúncia que s'utilitza per als casos de violència de gènere i adaptar-lo al TEH	investigacions sobre TEH en el marc del crim organitzat transnacional.					
Formacions específiques a professionals de cada institució a fi que els mateixos siguin els punts de contacte a nivell nacional i internacional						
Elaborar una bona campanya pel dia mundial contra el TEH, però no fer-la el mateix dia (30 juliol) sinó de cara al setembre 2022 per maximitzar l'assistència + les formacions s'han d'impartir com a mínim una vegada l'any i també s'haurien de fer a la UDA + adaptar el model recull de denúncia de violència de gènere al TEH	33. Incrementar els esforços per incentivar la participació dels actors de la societat civil i del sector privat en activitats dirigides a complir els objectius del Conveni, incloent-hi la prevenció, la conscienciació, la formació de professionals rellevants, la identificació i l'assistència de víctimes del TEH	Professionals i públic general	Pressupost Ministeri d'Afers Socials	AFERS SOCIALS / TREBALL	Acció de caràcter anual	S'han programat reunions de seguiment per concretar aquesta acció durant el segon període de seguiment de l'Estratègia. Es treballarà amb la Policia per a l'adaptació del model de denúncia. Pel que fa a la campanya, veure acció 3.